

מבט לאיראן

28 באפריל 2022 – 12 במאי 2022

עורך: ד"ר רז צימט

עיקרים

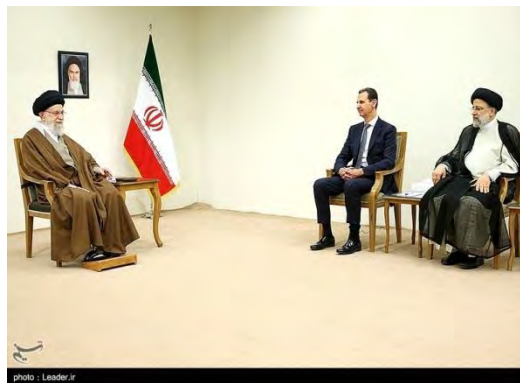
- ◀ נשיא סוריה, בשאר אסד, הגיע ב-8 במאי 2022 לביקור בטהראן, במהלכו נפגש עם מנהיג איראן ועם נשיא איראן. זהו ביקורו השני של אסד באיראן מאז פרוץ מלחמת האזרחים בסוריה ב-2011. במהלך הביקור הודה אסד למנהיגי איראן על תמיכתם בסוריה ושיבח את עמדותיה של איראן בסוגיות אזוריות, ובכלל זה בסוגיה הפלסטינית.
- ◀ ראש לשכת המסחר המשותפת לאיראן ולסוריה עדכן, כי היקף המסחר בין שתי המדינות גדל בשנה שעברה ב-60%. הוא ציין, עם זאת, כי העברת סחורות בין איראן לסוריה דרך עיראק ותורכיה עדיין נתקלת בקשיים וכי גם הסנקציות המוטלות על סוריה מקשות על קשרי המסחר בין המדינות.
- ◀ שגרירה החדש של איראן בבגדאד נפגש עם שר החוץ האיראני לקראת תחילת שלוחתו. מחמד כאט'ם אל-י צאדק, יליד נג'ף שבעיראק, מחליף בתפקיד את אירג' מסג'די, ששימש כשגריר מאז אפריל 2017.
- ◀ שר החשמל העיראקי הודיע, כי עיראק ואיראן הגיעו להסכם על חידוש אספקת הגז האיראני לעיראק ועל הסדרת החוב העיראקי לאיראן בגין יבוא חשמל וגז. ההסכמה בין המדינות הושגה בעקבות ביקור משלחת מטעם משרד החשמל העיראקי בטהראן.
- ◀ תהלוכות יום ירושלים העולמי התקיימו ב-29 באפריל 2022 ברחבי איראן. בנאום טלוויזיוני לרגל היום הצהיר מנהיג איראן ח'אמנאהאי, כי ההתפתחויות בפלסטין ובאזור מעידות על חולשת ישראל וארצות הברית ועל מחויבות העם הפלסטיני להמשך המאבק נגד ישראל.
- ◀ שר החוץ האיראני שוחח בטלפון עם שר החוץ של הטאלבאן והביע דאגה לנוכח מתקפות הטרור האחרונות במדינה. הוא דרש משלטונות הטאלבאן לנקוט בצעדים הדרושים כדי להבטיח את ביטחונן של הנציגויות האיראניות באפגניסטאן.

המעורבות האיראנית בסוריה

- ◀ נשיא סוריה, בשאר אסד, הגיע ב-8 במאי 2022 לביקור בן מספר שעות בטהראן, במהלכו נפגש עם מנהיג איראן, עלי ח'אמנאהאי, ועם נשיא איראן, אברהמים ראיסי. במפגש בין מנהיג איראן לנשיא סוריה השתתפו גם שר החוץ האיראני, חסין-אמיר עבדאללהיאן, ומפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, אסמאעיל קאא'ני. זהו ביקורו השני של אסד בטהראן מאז פרוץ מלחמת האזרחים בסוריה ב-2011. ביקורו הקודם התקיים בפברואר 2019.

◀ מנהיג איראן ח'אמנהאי קרא בפגישתו עם הנשיא אסד לחיזוק הקשרים בין איראן וסוריה והצהיר, כי הקשרים ביניהן חיוניים עבור שתי המדינות ולא זו בלבד שאסור להחלישם אלא שיש לחזקם עד כמה שניתן. הוא ציין, כי סוריה כיום אינה אותה סוריה שלפני המלחמה וכי למרות ההרס בעקבות המלחמה היא זוכה לכבוד וליוקרה רבים יותר מאשר בעבר. ח'אמנהאי אמר, כי בשעה שכמה ממנהיגי מדינות ערב נפגשים עם ראשי "המשטר הציוני" ושותים עימם קפה, עמי האזור ממלאים את הרחובות ב"יום ירושלים העולמי" וקוראים סיסמאות אנטי-ציוניות. הנשיא ראיסי אמר בפגישתו עם אסד, כי מה שמעצב את עתיד האזור אינם שולחן המשא ומתן והסכמים, כדוגמת הסכמי אוסלו וקמפ דייוויד, אלא התנגדות עמי האזור הקובעת את הסדר האזורי החדש. הוא הצביע על הצורך לחזק את שיתוף הפעולה והתיאום בין איראן וסוריה וציין, כי איראן מעוניינת להגביר את שיתוף הפעולה עם סוריה, במיוחד בתחומי הכלכלה והמסחר. הנשיא אסד הודה על תמיכת איראן בארצו וציין, כי היחסים האסטרטגיים בין המדינות הם גורם מרכזי, שמנע מ"המשטר הציוני" לשלוט באזור כולו. הוא שיבח את עמדתה של איראן מאז המהפכה האסלאמית ביחס לסוגיות אזוריות, ובמיוחד ביחס לסוגיה הפלסטינית, שהוכיחה, לדבריו, לכל עמי האזור שזוהי הדרך הנכונה (תסנים, 8 במאי 2022).

◀ אתר נור ניוז, המזוהה עם המועצה העליונה לביטחון לאומי של איראן, טען במאמר פרשנות בעקבות ביקור אסד בטהראן (9 במאי 2022), כי ביקור הנשיא הסורי ופגישותיו עם הבכירים האיראנים מעידים על כך, שאף גורם אינו יכול למנוע את הרחבת הקשרים האסטרטגיים בין שתי המדינות. עוד נכתב במאמר, כי סיום המלחמה בסוריה מייצר הזדמנויות חדשות להרחבת שיתוף הפעולה בין המדינות בתחומי הכלכלה, המסחר, התעשייה והבינוי וכי אחד הנושאים המרכזיים, שנידונו במהלך הביקור, היה הרחבת שיתוף הפעולה הכלכלי בין סוריה ואיראן.

פגישת הנשיא אסד עם מנהיג איראן ועם נשיא איראן (תסנים, 8 במאי 2022)

◀ שר החוץ האיראני, חסין-אמיר עבדאללהיאן (Hossein-Amir Abdollahian), שוחח ב-1 במאי 2022 בטלפון עם שר החוץ הסורי, פיצל מקדאד (Faisal Mekdad), לרגל עיד אלפטר ודן עימו בקשרים בין שתי המדינות ובהתפתחויות בזירה הפלסטינית. השר האיראני קרא לחיזוק שיתוף הפעולה בין המדינות בכלל התחומים והדגיש את תמיכת ארצו בסוריה ואת נכונותה לסייע לה להתגבר על הסנקציות הכלכליות (סאנ"א, 2 במאי 2022).

◀ ראש לשכת המסחר המשותפת לאיראן ולסוריה, כיואן כאשפי (Kivan Kashefi), אמר בריאיון לסוכנות הידיעות אירנ"א (3 במאי 2022), כי היקף המסחר בין שתי המדינות גדל בשנה שעברה ב-60%. הוא הסביר את הגידול בשיפור תנאי העברת הסחורות דרך עיראק, בהגדלת מספר הטיסות מאיראן לסוריה ובהסכמים מסחריים שנחתמו בין המדינות. הוא ציין, עם זאת, כי העברת סחורות בין איראן לסוריה דרך עיראק ותורכיה עדיין יקרה ומורכבת וכי הסנקציות המוטלות על סוריה מקשות על העברת כספים בין שתי המדינות.

◀ ערוץ החדשות הסורי עין אלפראת דיווח (4 במאי 2022), כי במהלך החודש האחרון סילקה איראן מספר קצינים, שעבדו בשדה התעופה בחלב, והחליפה אותם במפקדים איראנים במטרה להחזיר את שליטתה בשדה ולחזק את הביטחון בו. זאת, בעקבות כמה אירועים ביטחוניים שהתרחשו לאחרונה, בהם אירוע במהלכו נהרג קצין מהמיליציה הפקיסטאנית זינבין הפועלת בסוריה בחסות משמרות המהפכה ונפצע קצין במשמרות המהפכה מהשלכה בטעות של רימון יד. על פי דיווח זה, איראן מייחסת חשיבות רבה להבטחת הביטחון בשדה המשמש לתנועת איראנים לצפון סוריה.

המעורבות האיראנית בעיראק

◀ נשיא איראן, אבראהים ראיסי, שוחח ב-5 במאי 2022 בטלפון עם ראש ממשלת עיראק, מצטפא כאט'מי, לרגל עיד אלפטר. ראיסי הדגיש את תמיכת איראן באחדותה של עיראק והביע תקווה לכינונה בקרוב של ממשלה חדשה בעיראק (תסנים, 5 במאי 2022).

◀ שגרירה החדש של איראן בעיראק, מחמד כאט'ם אל-י צאדק (Mohammad Kazem Al-e Sadegh), נפגש ב-7 במאי 2022 עם שר החוץ האיראני, חסין-אמיר עבדאללהיאן, לקראת תחילת שליחותו כשגריר (איסנ"א, 8 במאי 2022). אל-י צאדק מחליף בתפקיד את אירג' מסג'די (Iraj Masjedi), ששימש שגריר בבגדאד מאז אפריל 2017. השגריר החדש, יליד נג'ף שבעיראק, שימש כסגן השגריר בבגדאד.

פגישת שגריר איראן החדש בבגדאד עם שר החוץ האיראני (איסנ"א, 8 במאי 2022)

◀ שר החשמל העיראקי, עאדל כרים (Adel Karim), הודיע, כי עיראק ואיראן הגיעו להסכם על חידוש אספקת הגז האיראני לעיראק ועל הסדרת החוב העיראקי לאיראן (פארס, 29 באפריל 2022). ההסכמה בין שתי

המדינות הושגה בעקבות ביקור משלחת עיראקית בטהראן, שדנה בסוגיית החוב העיראקי בגין יבוא חשמל וגז מאיראן. יו"ר לשכת המסחר המשותפת לאיראן ולעיראק, יחיא אל-י אצחאק (Yahya Al-e Eshaq), הודיע ב-30 באפריל 2022, כי תשלום החוב העיראקי יחל בתוך מספר ימים. הוא ציין, כי מיליארד דולרים יועברו למגזר הממשלתי באמצעות הבנק המרכזי האיראני ונכסים בשווי תשעה מיליארד דולרים יועברו למגזר הפרטי האיראני (מהר, 30 באפריל 2022).

◀ ראש לשכת המסחר של מחוז כורדיסטאן במערב איראן, סיד כמאל חסיני (Seyyed Kamal Hosseini), אמר בריאיון לסוכנות הידיעות האיראנית אילנ"א (28 באפריל 2022), כי היקף היצוא של מחוז כורדיסטאן האיראנית לחבל הכורדי בצפון עיראק ירד בשנה שעברה (2021-2022) ב-36% בהשוואה לשנה הקודמת ועמד על שווי של 432 מיליון דולרים. הוא ציין, כי תורכיה היא המתחרה הגדולה ביותר של איראן בעיראק ובחבל הכורדי וכי היקף היצוא התורכי לעיראק בשנה שעברה הגיע ל-18 מיליארד דולרים, כפול מהיקף היצוא האיראני לעיראק.

המעורבות האיראנית בזירה הפלסטינית

◀ תהלוכות יום ירושלים העולמי התקיימו ב-29 באפריל 2022 ברחבי איראן, לראשונה באופן פיזי מאז התפרצות הקורונה ב-2020. יום ירושלים העולמי מתקיים מאז שנת 1979 ביום השישי האחרון של חודש הרמדאן, על-פי החלטת מכונן המהפכה האסלאמית, רוחאללה ח'מיני. האירוע נועד לבטא את תמיכת איראן והעולם המוסלמי בעניין הפלסטיני וב"שחרור ירושלים", להכפיש את ישראל, לקרוא לחיסולה ולהתריס נגד ארצות הברית ובעלות בריתה הערביות באזור. בנאום טלוויזיוני לרגל יום ירושלים העולמי אמר מנהיג איראן, עלי ח'אמנהאי, כי ההתפתחויות בפלסטין ובמערב אסיה מסמנות משוואה חדשה בהווה ובעתיד של פלסטין וכי "כוח רצון בלתי מנוצח" החליף את "הצבא הבלתי מנוצח" של הציונים. "הצבא הפושע הציוני" נאלץ לעבור מהתקפה למגננה, התומכת החשובה ביותר של "המשטר הציוני", ארצות הברית, ספגה מפלות קשות בזירה העולמית ובזירה הפנימית ו"המשטר הציוני" עצמו מתפלש בשלל בעיות בזירות הפוליטית והצבאית. ח'אמנהאי ציין בנאומו, אותו נשא בשפה הערבית, כי סקרים מצביעים על כך שכמעט 70% מהפלסטינים בשטחי 1948 ו-1967 מעודדים את המנהיגים הפלסטינים לבצע מתקפות נגד "המשטר הציוני", מה שמעיד על נכונותם המוחלטת של הפלסטינים להתעמת עימו. הוא הוסיף, כי התקריות בפלסטין בשנים האחרונות מבטלות את כל תוכניות הפשרה עם "האויב הציוני", בהן הסכמי אוסלו, פתרון שתי המדינות, "עסקת המאה" והמאמצים לנורמליזציה בין ישראל למדינות ערב. ח'אמנהאי הצהיר, כי ניתן לפתור את סוגיית פלסטין רק באמצעות כוח ההתנגדות. הוא הדגיש את תמיכת איראן במחנה ההתנגדות ובהתנגדות הפלסטינית, גינה את הנורמליזציה בין ישראל לכמה ממדינות ערב ובירך את החללים הפלסטינים ובני משפחותיהם, את האסירים הפלסטינים ואת הלוחמים הפלסטינים (תסנים, 29 באפריל 2022).

תהלוכות יום ירושלים העולמי בטהראן (תסנים, 29 באפריל 2022)

◀ מפקד משמרות המהפכה, חסין סלאמי (Hossein Salami), אמר בנאום לרגל יום ירושלים העולמי, כי הפלסטינים הבינו את האמת שלא ניתן לשאוף לביטחון, לעצמאות ולשיבה למולדת באמצעות "פיסת נייר" וכי לא יכולה להיות פשרה עם המדכאים. הוא קרא לפלסטינים להמשיך במאבקם והצהיר, כי ישראל יוצרת את התנאים להשמדתה וכי היא תיעלם בקרוב. לדבריו, ארצות הברית אינה יכולה עוד לסייע לישראל והיא דומה לאמבולנס הנענה לקריאת חולה, לאחר שזה כבר מת (איסנ"א, 29 באפריל 2022). מפקד כוח קדס של משמרות המהפכה, אסמאעיל קאאני (Esmail Qaani), אמר בנאום בעיר משהד, כי חייו של "המשטר הציוני" מגיעים לקיצם וכי "חזית ההתנגדות" מתחזקת מיום ליום. הוא המליץ לתושבי פלסטין למכור את רכושם ב"שטחים הכבושים" ולשוב לבתיהם במדינות אירופה בטרם יהיה מאוחר מדי (תסנים, 29 באפריל 2022).

◀ משלחת חמאס בראשות חבר הלשכה המדינית של התנועה, ח'ליל אלחיה (Khalil al-Hayya), ובכיר חמאס, אסאמה חמדאן (Osama Hamdan), הגיעה ב-27 באפריל 2022 לביקור בטהראן לצורך השתתפות באירועי יום ירושלים העולמי. ב-28 באפריל 2022 נפגשה המשלחת עם יו"ר המג'לס, מחמד באקר קאליבאף (Mohammad Baqer Qalibaf), שהדגיש את חשיבות סוגיית פלסטין וירושלים בעיני איראן ואת תמיכתה בפלסטינים. הוא ציין, כי האומה האסלאמית, קבוצות ההתנגדות והעולם המוסלמי צריכים להעלות את מחיר הנורמליזציה בין מדינות האזור לישראל וכי העדיפות הראשונה בסוגיית פלסטין היא הג'האד, ההתנגדות והמאבק (תסנים, 28 באפריל 2022).

פגישת יו"ר המג'לס האיראני עם משלחת חמאס (אלעאלם, 28 באפריל 2022)

המעורבות האיראנית באפגניסטאן

◀ שר החוץ האיראני, חסין-אמיר עבדאללהיאן (Hossein Amir Abdollahian), שוחח ב-30 באפריל עם שר החוץ של הטאלבאן, אמיר-ח'אן מתקי (Amir Khan Muttaqi). בשיחה הביע עבדאללהיאן דאגה בנוגע לביטחון של הנציגויות האיראניות באפגניסטאן לאור מתקפות הטרור האחרונות במדינה וקרא לשלטונות האפגאנים לנקוט בצעדים הביטחוניים הדרושים כדי להגן על השגרירות בקאבול ועל הקונסוליות בהראת, במזאר-י שריף, בקנדהאר ובג'אלאלאבאד. שר החוץ של הטאלבאן הבטיח, שכוחות הביטחון האפגאניים יגנו על ביטחון כלל הנציגויות הדיפלומטיות האיראניות במדינה (פארס, 30 באפריל 2022).

◀ משלוח הומניטרי איראני נוסף עבור אזרחי אפגניסטאן הגיע ב-4 במאי לקאבול. המשלוח כלל מזון ותרופות. שבוע קודם לכן העבירה איראן לעיר מזאר-י שריף משלוח, שכלל 11 טון של מזון ובגדים. לדברי הקונסול האיראני במזאר-י שריף, סיד חסן יחיי (Seyyed Hassan Yahyavi), המשלוח נועד לחלוקה בקרב משפחות ההרוגים והפצועים בפיגועי הטרור, שבוצעו במהלך החודש האחרון בעיר. בנוסף על כך, העביר הקונסול למשפחות נפגעי הפיגועים האחרונים גם סיוע כספי (תסנים, 4 במאי 2022).

העברת סיוע הומניטרי מאיראן לקאבול (תסנים, 4 במאי 2022)